

Pròtesi vocàlica en *nous*(ALDC, V, 1226. Les *nous*)

La *nou*, fruit de la noguera (*Juglans regia*), deriva del llat. NŪCEM (NUX, NŪCIS; NUX també designava qualsevol fruit amb ametlla); la *o* tancada del llat. vg. (< U del llat. cl.) s'ha obert en cat., com en altres llengües (port., oc., cast.), potser per influència del cèltic KNŌWA 'nou' (*DECat*), però tenim el timbre [o] en algunes poblacions (*n[o]us* 22, 29, 48, 134, 136, 139; *an[o]us* 112, 153, 154, 160) que no és necessàriament indicatiu de conservació de la vocal tancada originària; la forma diftongada (*a*)*n[ɔw]*s ha extremat l'obertura de *n[ɔw]*s a *n[a]*us 138, 186, 187 i *an[a]*us 166, 186 per diferenciació, com ha passat en *bau* 'bou', *jau* 'jou', *au* 'ou', *maure* 'moure' en els parlars alacantins meridionals (cf. Veny, 1978: 206-207 i Colomina, 1985: 83-93).

Però el tema nuclear és la var. *anous*, originada per fonosintaxi: la freqüència dels sintagmes *una nou*, *la nou* ha provocat

la pròtesi en *anou* (com *avarca* < *varca*, cf. *PALDC*, II, 129). El fenomen exemplifica també la tendència de la llengua a engruixir els mots breus, els "mutilats" fonètics, que deia Gilliéron, que els aparta en certa manera de l'homonímia. Notem que els resultats analitzats aquí parteixen del plural, *les nous*, sintagma que permet separar clarament les formes en *a-* de les que no la tenen.

Nogues s'ha refet sobre el nom de l'arbre, *noguera* o *noguer* (< *NUCARIA o *NUCARIU); *creques* 93 és mot onomatopèic a partir del *crec* o soroll que fa la nou quan es trenca; *mueces* 87, 94 és manlleu al cast.

Geogràficament, *nous* presenta una àrea septentrional, mentre que *anous* la té més meridional; el ross. *nogues* és tributari de l'occità, com tantes vegades.

Nou és l'únic mot normatiu des del *DOrt*, 1917.

